

362/2004. (XII. 26.) Korm. rendelet

az Egyenlő Bánásmód Hatóságról és eljárásának részletes szabályairól

A Kormány az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 64. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

1. § (1) Az Egyenlő Bánásmód Hatóság (a továbbiakban: hatóság) központi hivatal. A hatóságot a szociális és munkaügyi miniszter (a továbbiakban: miniszter) irányítja.

(2) A hatóság önállóan gazdálkodik, az előirányzatok felett teljes jogkörrel rendelkező költségvetési szerv.

(3) A hatóság székhelye Budapest.

A hatóság szervezete és vezetői

2. § (1) A hatóságot elnök vezeti, akit a miniszter és az igazságügyminiszter együttes javaslatára a miniszterelnök nevez ki és ment fel. A kinevezés a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: Ktv.) megfelelő rendelkezéseinek alkalmazásával határozatlan időre történik.

(2) Elnökké és elnökhelyettesé az a magyar állampolgárságú, büntetlen előéletű, választójoggal rendelkező, az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése vagy az emberi jogok védelme területén kiemelkedő tudással rendelkező jogász nevezhető ki, aki jogi szakvizsgával és legalább ötéves, jogi végzettséghez kötött munkakörben vagy a közigazgatásban eltöltött szakmai gyakorlattal rendelkezik.

(3) Az elnök a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően irányítja a hatóság gazdálkodását, ellátja képviselői és gyakorolja a munkáltatói jogokat az elnökhelyettes és a hatóság köztisztviselői tekintetében.

(4) Az elnök tekintetében a munkáltatói jogokat - a kinevezés és a felmentés kivételével - a miniszter gyakorolja.

3. § A hatóság elnökhelyettesét a Ktv. megfelelő rendelkezéseinek alkalmazásával az elnök határozatlan időre nevezi ki és menti fel.

Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését ellenőrző közigazgatási szerv kijelölése

4. § Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését ellenőrző közigazgatási szervként a Kormány az Egyenlő Bánásmód Hatóságot jelöli ki, amely az ország egész területére kiterjedő illetékességgel jár el.

A hatóság eljárásának részletes szabályai

5. § A hatóság az Ebktv. 14. §-a (1) bekezdésének *a*) pontjában biztosított hatáskörében lefolytatott eljárásokban a vonatkozó jogszabályokban foglaltak mellett a 6-15. §-okban foglaltak szerint jár el.

Az eljárásban részt vevő ügyfelek

6. § (1) E rendelet alkalmazásában:

a) kérelmező: az a természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet, aki vagy amely az Ebktv. 15. § (1) bekezdés *a*) pontja vagy 20. § (1) bekezdés *b*) pontja alapján az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének magállapítását maga kezdeményezte, vagy arra jogosult lett volna és az eljárásban ügyfélnek minősül;

b) eljárás alá vont személy: az a természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet is, akivel vagy amellyel szemben az egyenlő bánásmód követelményét biztosító rendelkezések megsértésének megállapítására irányuló eljárást folytatják.

(2) A kérelemre indult eljárásban az eljárás alá vont, nem természetes személy ügyfél kiesése esetén helyébe a polgári jog szerinti jogutódja lép. A kérelemre indult eljárásban hozott jogerős hatósági döntésben megállapított kötelezettség vagy jogosultság a jogutódot terheli, illetve illeti meg.

Az értesítés mellőzése, illetve közlése

6/A. § A hatóság az ügyfélnek az eljárás megindításáról szóló értesítését mellőzheti, amennyiben alapos okkal feltehető, hogy az értesítés a bizonyítási eljárás vagy egyes bizonyítási cselekmények lefolytatását

meghiúsítaná. Amennyiben a hatóság az értesítést nem mellőzi, azt az eljárás megindításától, illetve a kérelem beérkezésétől számított nyolc napon belül kell közölni.

Elintézési határidő

7. § (1) A hatóság a határozatot a kérelem előterjesztésétől, illetőleg az eljárás hivatalból történő megindításától számított hetvenöt napon belül hozza meg.

(2) A hatóság a határozatot soron kívül, de legkésőbb a kérelem előterjesztésétől, illetőleg az eljárás hivatalból történő megindításától számított negyvenöt napon belül hozza meg, ha

- a) az ügyfél kiskorú,
- b) az eljárás megindítását az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. törvény 18. §-ának (3) bekezdése alapján az országgyűlési biztos kezdeményezte, vagy
- c) az eljárás megindítását az ügyész kezdeményezte.

Képviselet

7/A. § (1) Az Ebktv. 18. §-ának (1) bekezdésében meghatározott képviselet esetén a társadalmi és érdekképviseleti szervezet a képviseleti jogosultságát az alapszabálya vagy alapító okirata és az ügyféltől kapott írásbeli meghatalmazás csatolásával igazolja.

(2) A képviseleti jogosultság (1) bekezdésben foglaltak szerinti igazolásának elmulasztása és a hatóság erre irányuló felhívásának eredménytelensége esetén a képviselő eljárását a hatóság végzéssel visszautasítja.

Hatósági közvetítő

7/B. § Nagyszámú ügyfelet érintő eljárásban a hatóság hatósági közvetítőt vehet igénybe.

Az eljárás felfüggesztése

7/C. § A hatóság a szakvélemény időigényességére figyelemmel az eljárását a szakértő kirendelésekor, illetve a szakvélemény kérésekor a szakvélemény megérkezéskéig felfüggesztheti.

Idézés és értesítés

8. § (1) A hatóság a székhelyén lakóhellyel, illetve tartózkodási hellyel nem rendelkező személyt, ha személyes meghallgatása az eljárás során szükséges, azon önkormányzat polgármesteri hivatalának a székhelyére idézi vagy értesíti, amelynek székhelyén lakik vagy tartózkodik. Az idézett, illetve az értesített személy meghallgatását a hatóság foganatosítja.

(2) Ha az eljárás során a hatóság tárgyalást tart, az ott meghallgatandó személyeket azon önkormányzat polgármesteri hivatalának a székhelyére idézi, illetve értesíti, amelynek székhelyén a kérelmező lakik, tartózkodik, illetve székhelye (fióktelepe, telephelye) található.

(3) Amennyiben az eljárás alá vont személy az (1)-(2) bekezdésekben megjelölt

a) önkormányzat vagy az önkormányzat részvételével működő önkormányzati társulás,

b) az a) pont alatti szervek által fenntartott költségvetési szerv,

c) az a) pont alatti szervek által alapított vagy támogatott alapítvány, közalapítvány, társadalmi szervezet, vagy

d) az a)-b) pontok alatti szervek részvételével működő gazdasági társaság,

a személyeket a lakóhelyéről, illetőleg tartózkodási helyéről legjobban megközelíthető, nem érintett települési önkormányzat polgármesteri hivatalának a székhelyére kell idézni, illetve értesíteni.

(4) Amennyiben az (1)-(3) bekezdés szerinti rendelkezések alkalmazása aránytalan nehézséggel vagy az eljárás elhúzódásával járna, a meghallgatandó személyeket a hatóság - a megjelenéssel járó költségek megtérítése mellett - székhelyére is idézheti.

Tárgyalás a bejelentésre indult eljárásban

9. § (1) A hatóság a bejelentésre indult eljárásban - a (2) bekezdésben meghatározott esetek kivételével - tárgyalást tart.

(2) A hatóság a tárgyalás tartását mellőzheti, ha

- a) a kérelem nyilvánvalóan alaptalan,
- b) az ügy ténybeli és jogi megítélése egyszerű és annak eldöntésére az iratok alapján mód van,
- c) a tárgyalás tartása - különös tekintettel a 8. § (2) bekezdésében meghatározottakra - aránytalan nehézséggel jár
- d) a kérelmező érdekeit sérti, vagy
- e) azt a kérelmező kifejezetten kéri.

☞ (3) A hatóság az ügyfelek között létrejött egyezséget csak a kérelmező és az eljárás alá vont személy együttes jelenléte mellett megtartott tárgyaláson hagyhatja jóvá határozattal.

☞ (4) A hatóság a tárgyalás mellőzéséről végzéssel dönt.

10. § (1) A hatóság tárgyalása - ha e kormányrendelet másként nem rendelkezik - nyilvános.

☞ (2) A hatóság a nyilvánosságot végzéssel az egész tárgyalásról vagy annak egy részéről kizárhatja, ha az államtitok, szolgálati titok, üzleti titok vagy külön törvényben meghatározott más titok megőrzése végett feltétlenül szükséges.

(3) A hatóság a nyilvánosságot a közérköls védelmében, valamint az ügyfél kérelmére abban az esetben is kizárhatja, ha az a fél személyiségi jogainak védelme érdekében indokolt.

(4) A hatóság - kérelmére - a kérelmezőt és az egyenlő bánásmód követelményének megsértését bejelentő más személyt az eljárás alá vont személy távollétében hallgatja meg.

☞ (5) A hatóság a zárt tárgyalás elrendeléséről, valamint az eljárás alá vont személy távollétében történő meghallgatásról külön végzéssel dönt.

11. § (1) A tárgyalás megnyitása után a hatóság röviden ismerteti a tárgyalás előkészítése során keletkezett azon iratokat, amelyekbe a jelen lévő ügyfelek külön jogszabály rendelkezései szerint betekinhetnek.

(2) A kérelmező álláspontjának ismertetése után az eljárás alá vont személy ismerteti az üggyel kapcsolatos álláspontját.

(3) A hatóság - ha ez a tényállás megállapításához szükséges - az ügyfeleket felhívja nyilatkozataik megtételére, és lefolytatja a bizonyítási eljárást.

(4) A tárgyalás berekesztése előtt a hatóság köteles az ügyfeleket erre figyelmeztetni és megkérdezni, hogy kívánnak-e még valamit előadni.

Szakértő közreműködése az eljárásban

12. § Ha az eljárás során szakértő kirendelése szükséges, a hatóság - megfelelő szakértelemmel rendelkező saját köztisztviselő hiányában, ha ez az ügyfél érdekeit nem sérti - elsősorban azt a szervet keresi meg, amelynél a jogaiban sértett személy az Ebktv. 15. §-a (1) bekezdésének *b*) pontja alapján az eljárást szintén megindíthatna volna.

A bizonyítási eljárás különös szabályai

13. § (1) A hatóság az egyenlő bánásmód követelménye megtartásának ellenőrzésére tesztelést végezhet, amelynek során az eljárás alá vont személy magatartásának, intézkedésének, feltételének, mulasztásának, utasításának vagy gyakorlatának (a továbbiakban együtt: rendelkezésének) vonatkozásában azonos helyzetbe hoz valamely, az Ebktv. 8. §-ában meghatározott helyzetükben, tulajdonságukban vagy jellemzőjükben (a továbbiakban együtt: tulajdonság) különböző, de egyéb tekintetben hasonló tulajdonságú személyeket, és az eljárás alá vont személy rendelkezését az egyenlő bánásmód követelményének való megfelelés szempontjából megvizsgálja.

(2) A tesztelés eredménye az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt indított eljárások során bizonyítékként felhasználható.

(3) A hatóság az (1) bekezdésben megjelölt vizsgálat során, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében közreműködött, továbbá az alkalmi munkavállalói könyvvel történő foglalkoztatásról és az ahhoz kapcsolódó közterhek egyszerűsített befizetéséről szóló 1997. évi LXXIV. törvényben meghatározottak alapján alkalmi munkavállalói könyvvel rendelkező munkavállalót is igénybe vehet. A közreműködő személy részére a hatóság megbízási levelet állít ki, amely tartalmazza a közreműködő nevét, továbbá, hogy mely eljárás alá vont személynél milyen típusú ellenőrzést folytathat le.

Eljárási költség

☞ **14. §** Az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatti közigazgatási hatósági eljárásban egyéb eljárási költségnek minősülnek a 13. §-ban meghatározott bizonyítási eljárás különös szabályai alkalmazása során felmerült költségek, a belföldi jogsegély igénybevételevel összefüggő költség, valamint a hatóságnak a székhelyén kívül végzett eljárásai cselekményeivel kapcsolatban felmerülő valamennyi költség.

☞ A bírság felhasználása

☞ **14/A. §** (1) A hatóság által az Ebktv. 16. §-a (1) bekezdésének *d*) pontja alapján kiszabott bírság 50%-át a

miniszter az egyenlő bánásmód követelményének biztosítását és az esélyegyenlőség előmozdítását célzó programokra használja fel, 50%-át a hatóság - saját bevételeként - a (2) bekezdésben meghatározott célokra fordíthatja.

☞ (2) A hatóság az (1) bekezdésben meghatározott bírságból befolyt összeget az alábbi célokra fordíthatja:

☞ a) Az Egyenlő Bánásmód Tanácsadó Testület működésével összefüggő kiadások,

☞ b) az egyenlő bánásmód követelményével kapcsolatos tájékoztató, ismertető, a hatóság tevékenységét széles körben ismertté tevő kiadványok megjelentetése,

☞ c) szakmai konferenciák és rendezvények szervezése és lebonyolítása,

☞ d) a hatóság köztisztviselőinek szakmai továbbképzése,

☞ e) a hatóság tevékenységét segítő szakértők megbízása,

☞ f) az egyenlő bánásmód követelményével összefüggő ismeretek oktatásának támogatása.

A hatóság javaslatai és jelentései, tevékenységének nyilvánossága

☞ 15. § A jogi szabályozás tartalmára vonatkozó javaslatait a hatóság a jogszabály előkészítéséért felelős miniszternek és az igazságügyi és rendészeti miniszternek teszi meg.

16. § (1) A hatóság a közvélemény folyamatos tájékoztatása érdekében jelentéseit, javaslatait, valamint a működésével kapcsolatos részletes információkat honlapján rendszeresen közzéteszi.

(2) A hatóság határozatát - a jogsértő azonosításához szükséges adatok kivételével anonimizáltan - nyilvánosságra hozza, ha ez az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének megelőzése, illetve a sérelem mértékének csökkentése érdekében szükséges.

☞ 17-21. §

Hatályba léptető és záró rendelkezések

22. § (1) Ez a rendelet 2005. január 1-jén lép hatályba.

(2) Ez a rendelet az Ebktv.-vel együtt a személyek közötti, faji vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló, 2000. június 29-i 2000/43/EK tanácsi irányelv 13. cikkének való megfelelést szolgálja.
